

manere suasit. Quod etiam de multis similis rei gratia cognitum habetur fecisse.

19. *Ex Italia in Galliam redux. Pie obiit Fiscamni.* — Jam vero in Dei opere magis assiduus quam frequens, cum esset in Italia suum biennio præstolans a sæculo excessum, sed rerum opportunitatibus exinde evocatus, ægerrime tamen ad Gallias remeavit. Cumque revisendi charitate cunctos Gorziense usque monasterium, a se olim cum cæteris ad regulare specimen reformatum devenisset, quæ supererant in visere curavit. Dehinc ad prænominatum venit Fiscamnum. Post aliquot vero dierum acribus cœpit doloribus affligi. Jam quippe imminente solemnitate Nativitatis Dominicæ, prænosens suæ a Christo vocationis diem, convocatis ad se fratribus, deliberans coram eis provide ac sapienter de cunctis quæ ipsius innitebantur patrocínio, quid vel qualiter agendum seu ordinandum foret, sicque universis, presentibus simul et absentibus, sua benedictione firmatis, ac Deo commissis, expetiit sibi dari salutare ac vivificum comæatum. Expletisque solemnibus totis octo dierum, nil omnino loquens, oculos tantum ad Deum erigens, illi soli intendens, illum solum mente respiciens; jamque aspiciebat felix anima, subito ad

illum itura de vasculo carnis, in sua gloria Deum majestatis. Anno igitur ejusdem Nativitatis Dominicæ 1031, indictione xiv, a nativitate quoque ipsius Patris ac Dei cultoris lxx, et ab adventu illius ad Gallias de Italia xli, regnante Conrado imperatore, in Francia nihilominus Roberto rege, die Dominicæ Circumcisionis venerabili, atque ejusdem nativitatis octavo, vi feria, mane, dum aurora supervenientis diei pelleret tenebras, e mundo transivit a sancto istius Dei amici corpore anima felix et beata, lucerna videlicet orbis, ad sempiternam ac deificam lucem, suis lugentibus, sed angelis lætantibus, cum quibus laudans ac magnificans benedixit Deum, in quo vivit quidquid juste subsistit, Sepultum namque est sacrum illius corpus honorifice in gremio ejusdem sanctæ Trinitatis ecclesiæ in conspectu euntium ac redeuntium fratrum, ut quoties siquidem præ oculis imitabilem haberent Patrem, quem ad æternam justitiæ mercedem habuere institutorem, ipsiusque meritis et precibus valeant percipere æternæ vitæ regnum, et gloriam cum sanctis omnibus, donante Domino Jesu Christo Salvatore, qui cum Deo Patre et Spiritu sancto vivit et regnat per immortalia sæculorum sæcula. Amen.

ANNO DOMINI MXLVIII

SEIFRIDUS

ABBAS MONASTERII TEGERNSEENSIS

SEIFRIDI EPISTOLÆ

(Apud Pez, *Codex diplomatico historię epistolaris*, col. 236, *Thesauri anecd.* tom. V.)

EPISTOLA PRIMA.

AC EPISCOPUM N. . .

Duos e suis fratribus mittit, et suum adventum pollicetur.

Specialissimo seniori †, nostris temporibus cunctis hominibus sanctitate et justitia excellentiori, † abbatis vocabulo addictus solo nomine, una cum subjectis toto corde et ore perenne gaudium in utroque homine.

Omnimodis, reverentissime Pater, par esse scio, uti vobis servili famulamine obediam, quoad vivo. Hoc vero, prout posse adjacet mihi, devotissime totis corporis visibus cupio adimplere. Sed doleo quod non condignum beneficiis, meæ parvitati a vestra celsitudine sæpe collatis, valeam exhibere. Spiritualis autem servitinis munia vobis impendere devotus rei regum Christo pro vestra salute indesinenter supplico totus. Spero equidem, quamvis terrena mihi facultas pro exhibendo vobis servitio

C deficiat, tamen in conspectu vestro æque, coram Deo, quia voluntas mea bona sufficiat. Quare voluntarius duos, quos jussistis, vobis dirigo fratres meos, et ob indissolubile inter nos vinculum charitatis vestri solius famulamini subjicio eos.

Igitur propter cœnobii mei desolationem, etiam si senior noster imperator meusque sibi ad servandum illos juberet mittere, pro certo comperiam, me, licet non sine periculo meo, hoc præceptum ejusdem prætermittere. Fateor enim in trutina cordis mei, præponderando vestrum amorem, illis vincere timorem. Hac pro causa unice vestram pietatem flagito per verissimam fidem, qua Christus replevit, et quæ ad notitiam omnium fidelium lucidius inolevit, quatenus paterno affectu illos servetis, atque ut citissime valeatis, cum gaudio eodem ad me remittatis. Ecce iterum iterumque precordia mea incipiunt amore interno ardere, quæ magis ac magis desidero vestrum velut angelicam

videre. Hoc ergo, vita nobis comite, dum
us perficere quibo, gratulabundus vos facie
n visurus adibo.

EPISTOLA II.

AD W. EPISCOPUM.

*longiorem moram suorum in certorum co-
dicum perscriptione.*

o pontifici W. omnium jubare virtutum
cunctisque in domo Domini positus instar
enti, S. Dei gratia in Tegrinseensi collegio
uens abbatis, una cum subjectis jugiter
in utroque homine perennis gaudia felici-

n Deum invoco, præsul dilectissime, quod,
vivo, semper vobis omnigena servitute
i cupio, omnium hominum devotissime. Ad
m cum fratribus meis toto cordis conanime
nter deprecor Deum pro salute vestri cor-
animas. Magnifica igitur munera, quæ
er exhibuistis sancto Quirino, penitus com-
lunt nos Christo supplicare pro vobis, velut
di divino. Verum suppliciter flagito vestræ
iam bonitatis, ne aliquam mentis offensio-
tra meum cœnobium geratis moroso tempo-
vallo. Inibi non sunt adhuc prescripti libri
stulabatis. Sedula ergo illic permutatio ab-
ec non pro diversis scribendis voluminibus
oris mandatum valde impediunt votivum
ministrando desiderium eorundem fra-

EPISTOLA III.

ENSEM ABBATEM, UT VIDETUR, WIDERADUM. C
orat miserum Fuldensis ecclesiæ statum.

ando abbati †, diversarum virtutum flori-
stos præcellenti abbates nostris temporibus,
e vocabulo pastoris Tegrinseensi ovili præ-
na cum eodem jugiter orando cœlestis gau-
tus.

que vestri hominis profectum, Pater cha-
ad proprium velle in Domino semper pro-
non cesso pro posse ac nosse intimis præ-
ma suspiriis deprecari. Sed non sine lacry-
sum dicere quantum me fama de vestris
triste nuntium portans solet afficere. Du-
im comperi monasterium S. Bonifacii om-
clesiarum speculum hactenus jure nomina-
ac cum contiguis ædificiis esse concrema-
s ergo cunctis cognoscentibus est lamenta-
i et optant gratia Dei ipsum quandoque
decore fieri reparabile. Necdum vero hinc
mibi lacrymæ erant siccatae, et iterum sini-
nor attulit vos peste turgidum jam in mor-
vicinitate. Verum ad hæc infortunia dum
corporale solatium exhibere vobis vel medi-
um, supplicans tantum Christo pro remedio
illud etiam consolatorium sancti Jacobi pro-
cumentum : *Omne gaudium existimate, dum
tiones varias inctideritis; dum et alias scri-
esse noveritis : Fili disciplinam Domini de-*

A *spicere noli, neque fatigeris, dum ab eo argueris.*

Adhuc namque inter spem et metum positus, pro
vestrarum rerum statu hunc brevem vobis mittens,
veritatem cognoscere cupio præsentis legati relatu.
Egomet ipse nimirum non differrem vos videre, si
aliquod charitatis pignus vestræ almitati possem
præbere, et nisi pro ædificando S. Quirini cœnobio
essem occupatus, atque, ut vobis notum est, nitmie-
tate paupertatis undique circumvallatus.

EPISTOLA IV.

AD HENRICUM IMPERATOREM.

*Illum rogat et obtestatur ne monasterium Tegern-
seense ulli in beneficium concedat, ni omnia seu
industriæ seu pietatis opera velit diruere.*

Invictissimo Romanorum imperatori Augusto H.
speciali virtutum diademate præ filiis hominum ve-
nusto, S. supra Legium [f. collegium], S. Quirini
administratorium gerens statum una cum eodem,
post longævum felicis imperii principatum cœlestis
curiæ senatum.

Quia pauperes et egeni numerum excedentes ad
vos currunt in miseriis suæ calamitatis, ac pro amore
ejus qui vos sibi in Ecclesia vicarium delegit, om-
nibus his patrisatis, ob id et nos, qui mundo obje-
cti, grave paupertatis onus subivimus, in nostra
ærumna ad vestræ almitatis asylum, Cæsar piissime,
confugimus. Nam post Deum cum omni solamine,
excepto vestro, careamus, nostræ religionis atque
salutis detrimentum acceleramus, si in nostris Do-
mino precibus vos commendare unquam cessamus.
Qua de re pro certo scitote, in regno neminem ve-
stro commorari qui plus nobis gliscat die noctuque
lacrymosis gemitibus pro longæva incolumitate ve-
stra Christum deprecari, et ut de cœlo pax, victo-
riaque vobis administretur, ne securitas Christia-
nitatis ulla bellorum tempestate quatiatur.

Verum sinister rumor conturbavit nostram
orandi intentionem, nobis amarissimam intimando
lamentationem : vos scilicet istud velle cœnobium
tradere in beneficium, ad nostræ exiguitatis inces-
sabile supplicium vel justitium. Si vero istos ullus
cœnobitas vindicat in servitatem, profecto hic defi-
ciet omne artificii exercitium, quia posthinc quos
tædet vivere, nullum his desiderium est pingere aut
scribere. Sed huc illucque dispergentur, ne aliquid
ad ædificationem spiritualem operentur. Istud quippe
monasterium in hac provincia antiquissimum, va-
rioque quondam ornato splendidissimum, sicut re-
gali auctoritate, legitima donatum est libertate pri-
mis ejusdem Interventibus fundatoribus, sic li-
bera cum privilegiis conditione sublimatum est a
vestris antecessoribus.

Nunc igitur efflagitamus ipsum qui in manu tenet
sua omnium corda regum, quatenus cordi inspiret
vestro non spernere nostrarum humilitatem pre-
cum. Obsecramus quidem luctuosis gemitibus ob
ejus nominis sanctitudinem, qui vos, regum optime,
ad tantam perduxit celsitudinem, seu propter pa-
rentum vestrorum, vestrique elemosynam atque

eternam beatitudinem, ne ullius nos vestros servituti servulos subiciatis. Sed ad Christi vestrumque famulatum sub umbra alarum vestrarum protegatis. Ista enim supplicationes si dignemini complere, in isto æternaliter loco in benedictione notum sit vobis memoriale vestrum manere.

EPISTOLA V.

AD SIGEFRIDUM ARCHIEPISCOPUM MOGUNTINUM.

Gratulatur ei reditum ab exilio, et quantis sumptibus sibi constiterit, declinatio insidiarum, quas quidam monachus suæ abbatiæ struxerat, exponit.

Archiepiscoporum piissimo S., pauperum et maxime monachorum defensori fidissimo, S. abbas monasterii S. Quirini cum fratribus suis sedulum oramen una cum devoto famulamino servili.

Quandiu in exilio fuistis, quotidie ego et fratres mei pro salute vestra Dominum rogitabamus, et nunc ipsi gratias agentes pro desiderabili reditu vestro magnopere exultamus. Igitur divina pietas temporibus nostris vos monachili decus vitæ instituit et tutamen singulare. Ideo possum procul dubio non ignorare, quod si horno præsens in regia curta essetis, mihi inter adversa quæ patiebar fidus adiutor fuissetis. Quidam vero non solum falsus monachus, sed, ut ita dicam, vix Christianus, de cœnobitia S. Emmerammi, multa pecunia apud seniore meum studuit me circumvenire, et sic ovile mihi commissum nequaquam per ostium, sed aliunde ascendendo quasi latro anhelabat inire. Hac pro causa, quamvis innocens, jam abbatia depositus essem, nisi amicorum consilio regi tres jurejurando promissas auri libras dedissem. Has igitur, dum ex facultate mea nequirem rependere, eheu! pro his acquirendis thesaurum ecclesiæ S. Quirini maxima ex parte coactus sum expendere. Unde vos precor unice ut ad tanta vadimonia restituenda aliquid meæ inopis supplementum præbeat, pro quo S. Quirino intercedente cœleste præmium a Christo percipiatis, nec non utriusque hominis mei servitium, quod vivam, devotissimum habeatis.

EPISTOLA VI.

EJUSDEM FORTE, AD N.

Excusat suam in liberalibus artium disciplinis imperitiam, et philosophiam caute utentibus prodesse existimat.

Domino suo N. internæ illustrationis luce sere-

nato, N. suis nec dignus dici, laborum præmiis coronari.

Quoniam per os sapientiæ insonuit, ut qui falso prædicantur, suis ipsis necesse sit laudibus erubescant: ego quoque orationum tuarum prædicationibus prosecticis, quæ utinam vere in me dicerentur, ultra me jactatum rei erubesco; quippe cum nihil horum quæ asseris ascribi mihi posse conspicio. Rhetoris namque officia una cum dialecticis syllogismis mecum inusitata, ac per hoc incognita, nec facundiæ propugnaculis ingenium roborant, nec provehant, nec sophismatum argumentationibus obtusam diuque residem mentis aciem armant, vel acuept, scilicet cum ad hujusmodi scientiæ artem nullo modo conscendere vel perlingere possem, qui nec grammaticæ salis condimenta perceperim, nec schematum tropica vestimenta induerim, nec Priscinaisticæ latitudinis, et soliditatis, quo facilius superædificari possit, fundamenta locaverim. Neque enim ad altiora pervenitur, nisi per inferiores gradus ascendatur; nec maceria desuper firma consistit, nisi firmo fundamenti pede subterius fulciatur. Sed quoniam, domine mi, omnia hæc quæ mihi assignasti, lectionis assidue continua vocatione in te sedem posuisse recognoscis, me quoque, quod contra est, eadem abundare credis. Quidquid enim præcipui fluentis Leodiscensibus discendi æstibus flagrans hausi, crebra, quam patior, infirmitate excidatur totum pene, ut ita dixerim. Unde ad memoriam reformandam doctrinæ vacillantis excitamenta adhiberi mihi exæstuo, ac si copia daretur ira rebus, fidelem sæpe præceptorem meum humiliter subjiendus adire desidero.

Quod autem dixisti, in hæc mundana philosophia, quæ apud Deum stulta est, parum esse proficui, dum altius considero, ita verum esse perpendo; sed, si consulte tractatur, aliquo modo in eadem proficitur. Nam quamvis sæpe incautos decipiat, secumque mœroris foveam trahat, via tamen ac quasi præludium consultis cautioribusque esse cognoscitur, per quod exercitati ad altiora et vera saltant. Verum ut sub compendio, quæ fert animus, concludam, illud sanctitatem tuam haud occultum esse cupio, quod nostri moduli nemo tibi devotior, quidquid [sum] vel ero; hocque charitatem tuam exproscō, ut orationibus tuis ab imminente ægritudine adjuver in Domino. Valet.

EPITAPHIUM SEIFRIDI

Abbas eximius tumba situs hac Sigefridus,
Omnia, dum viguit, terrea deseruit.
Ac paupertatis suscepit onus grave gratis:
Vivat cum Domino dives ut hoc pretio.
Sed tamen abbatum cum manderet hic dominatum
Clementi studio, iudicis imperio,

Nullum damnavit, sed cunctos lætificavit,
Sentiat ut Christum nunc sibi propitium.
Huc accedentes dicant sibi compatientes:
Sit modo concivis cœtibus angelicis.
Hæc peto lecturum, vel Adæ legem subiturum,
Christe creaturæ, dic, miserere tuæ.